

"TKP'nin Sesi"

14.6.1986 Cumartesi
ve: 15.6.1986 Pazar

Bu yayınıımızda şunları dinliyeceksiniz:

1. Yazılar: Atılım'ın 15 Haziran günlü sayısı çıktı Spk: Ayş.
 2. - 15-16 Haziran yürüyüşü ../Haz. S./ Spk: Nec.
 3. - Kadınların durumu /Haz. Ayş.) Spk: Ayş.
 4. - Çernobil kazası /Haz. Erc./ Spk: Nec.
 5. Halkın Kürsüsü programını (Haz. Ç.) Spk: Ayş. ve Ş.
-

~~5.6.86~~

TKP MK organı Atılım'ın 15 Haziran günlü sayısı çıktı.

Atılım'ın bu sayısında, birinci sayfada öne çıkan yazı, "Limni olayından çıkarılacak sonuç: ABD ile hiçbir yeni anlaşma

imzalanmamalı, SİA feshedilmeli" başlığını taşıyor. Aynı sayfada yer alan diğer iki yazı ise "22 Haziran mitingine Tüm demokrasi güçleri omuz vermeli" ve "Kit yasasının uygulanmasına karşı çıkış" başlığını taşıyor. Atılım ayrıca, "Rejim ve ~~parlamentarizm~~ parlamento üzerine" başlıklı başyazısında, ~~xxxxxxkxxxxxx~~ ~~xxxxxxkxxxxxx~~ politik ~~xx~~ yaşamdaki son gelişmeleri değerlendiriyor.

15 Haziran günlü Atılım'ın ikinci sayfası her zaman olduğu gibi parti yaşamına ayrılmış. Bu sayfada S. Özören'in "Komünist özeğitim-kendini yetiştirme" başlığını taşıyan yazısı ile,

Hollanda'dan Fazlı Akcan'ın "Geçmişle hesaplaşma" başlıklı yazısı yer alıyor.

Atılım'ın üçüncü sayfasında ise, Ahmet Alan, "ABD topraklarımıza 300 bin kimyasal mermi yığacak buna izin vermiyelim" başlıklı yazısında, ABD'nin ~~kimyasal~~ iki bölümlü kimyasal silahlar üretme kararını ve ~~bu~~ bunun Türkiye açısından ~~tehlikesi~~ getirdiği yarattığı tehlikeyi ele alıyor. Aynı sayfada Esin Karaali, "bunun sonunu nereye varır" başlıklı yazısı ile, son dönemde komşumuz Bulgaristan'a karşı ~~xx~~ tırmandırılan kışkırtma kampanyalarına ve yaratacağı tehlikeli sonuçlara dikkat çekiyor. 15 Haziran günlü TKP Merkez komitesi organı Atılım'da, ayrıca yoldaşın Cevat Karlıdağ'ın uzun bir yazısı yer alıyor. Yazıda, son dönem-
~~xx~~

de ortaya atılan legal bir sol ya da sosyalist parti kurulması düşüncesi konusunda, TKP MK 6. Plenumunun almış olduğu kararın temelinde yatan düşünceler ve partimizin yaklaşımı etraflı biçimde işleniyor.

Bu yayında TKP MK organı Atılım'ın 15 Haziran günlü sayısının son sayfası ise, gönüllü muhabirlerimizin gönderdiği haberlere ayrılmış.

DD, TKP MK organı Atılımın 15 Haziran günlü sayısında yer alan yazıları, toplu olarak, 16 Haziran günü öğleden sonra yayına giren programlarımızda dinleyebilirsiniz.

TKP'nin Sesi

Konu: 15-16 Haziran

Yazı:

14.6.86
15.6.1986 Sinem

8'

D. dinleyiciler... 15-16 Haziran 1970 yürüyüş ve eylemi işçi sınıfımızın tarihindeki önemli günlerden biri. Bundan tam 16 yıl önce, ^{Hanraim} ~~bu~~ ^{bu günlerde,} ~~gün~~ Türkiye işçi ~~sınıfı~~ sınıfı uyuyan bir devin kımıldanışı gibi harekette geçiyordu. ^{Hükümet} ~~Dönemin~~ gerici güçleri, sendikal hakları kısıtlayıcı yasaları gündeme getirmişti. Amaç sınıf sendikacılığını ve DİSK'i güç-
^{ten düşürmek, yitirdiği} ~~güçlendirmekti~~ Bu sonuca ulaşabilmek için anayasayı da çiğnemekte ~~sak~~ sakınca görmeyen burjuvazi, hedefine varma yolunu, 274 ve 275 sayılı yasaları değiştirmekte gördü. Bunun üzerine DİSK yürütme kurulu 28 Mayıs'ta toplandı. Direniş komiteleri ~~ri~~ oluşturuldu. Toplantılar birbirini izledi. DİSK'in düzenlemek istediği yürüyüş ve mitingê izin verilmedi. Ancak işçiler mücadeleye azimliydiler.

Takvimler 15 Haziran 1970 pazartesiği gösteriyordu. Yani bundan

Harman ayının 15/nde

tam 16 yıl önce ~~bugün~~ ^{sokaklardaydı} 100.000 işçi, İstanbul, Gebze ve İzmit'te Anayasal ve demokratik haklarını korumak için (meydanlardaydı). Eylemin başladığı ilk dakikalarda işçi sınıfı gücünü göstermeye başlamıştı, Gebze'de, Kartal'da, Bakırköy'de, Eyüp'de, Levent'de, Topkapı'da, ~~Kağıt~~ Kağıthane'de, ~~Sıra~~ Silahtar'da fabrikalar birer birer duruyor, üretenler, yaratanlar kazanılmış haklarını gıñnetmeme kararlılığıyla yollara dökülüyorlardı. İşçi sınıfı yürüyor, yürüdükçe yürüyordu. Fabrikalar fabrikalara, işçiler işçilere ekleniyordu. Yürüyordu işçi sınıfımız... Demir Döküm'den, Sungurlar'dan, Otosan'dan, Rabak'tan, Philips'ten, Profilo'dan, Arçelik'ten, AEG, Singer, Simko'dan, Auer, Magirus, ~~Elx~~ Elfa'dan, Erka'dan, Uzel'den, Grundig'ten, ECA'dan, Vinylex'ten, Aygaz dan, Türk Kablo'dan, Eternit'ten, Haymak'tan yüzler binlere, binler onbinlere çoğalıyordu.

"İşçiyiz, haklıyız, güçlüyüz", "İşçiler geliyor" diye haykırarak yürüyorlardı. "Zincirlerimizden başka kaybedecek şeyimiz yoktur" pankartlarını taşıyarak yürüyorlardı. İşçiler eylemlerinin nedenlerini, amaçlarını kamuoyuna duyuruyorlardı.

"Anayasaya aykırı kanunlar çıkararak işçi düşmanıdır"

"Anayasa ve sendika özgürlüğünü ayaklar altına alanlara derslerini vereceğiz"

"Kanunlar meclisten geri alınıncaya kadar direneceğiz"

X 100.000 işçi yürüdü 15 Haziran 1970 günü kadını, erkeği omuz omuza.

16 Haziran 15 Haziran'ı geride bıraktı. İkinci gün yürüyüşler daha güçlü daha büyük oldu. İzmit'ten, Gebze'den, Topkapı'dan, İstinye'den, Levent'den, Eyüp'den, Edirnekapı'dan, Silahtar'dan, Kağıthane'den, Kartal'dan, Üsküdar'dan işçiler akıyordu. 15 Haziran'da kararsız-

lık varsa 16 Haziran'da kararlılığa dönüşmüştü. Kafalardaki kararsızlık silinmişti. Onbinler yüzbinlere ulaşmıştı. Ve ~~x~~ işçilerle omuz omuza sosyalist aydınlar, gençler de eyleme katılıyordu. Çıkış nedeni, sendikal hak ve özgürlüklerin kısıtlanması olan yürüyüşlerde yer yer siyasal ~~ne~~ nitelik taşıyan sloganlar da haykırılıyordu. Bilinçli, militan işçiler eylemin sendikal ve demokratik içeriğine siyasal boyutlar ~~xxx~~ kazandırıyor.

İlk gün hazırlıksız yakalanan burjuvazi ikinci gün önlemlerini almıştı. Dereler gibi akıp birleşerek büyük bir ırmağa dönüşen işçi hareketinin önüne polis ve asker barikatları kurulmuştu. Cağaloğlu'nda da, Levent'de, Üsküdar yakınında Şaşkınbakkal'da, Kadıköy iskelesi yakınında, İzmit civarında ^{gölkennar'da birikenler, camilerden, kulluklardan, sokakların altlarında toplananlar} silahsız yürüyen işçiler, yer yer zırhlı birliklerin yolları kestğini gördüler.

Yol kenarında birikenlerin, pençelerden, balçıklardan sokakların ekişleri arasında yürüyen

Yiğit işçiler süngülerin üzerine göğüslerini açarak yürüdüler. Coplar ve tanklar onları durduramadı. ^{2.850}15 Haziran'da yürüyen fabrikalara yenileri katılmıştı. Jop'tan, Oto Yay'dan, İzsal'dan, Bufer'den, Estaş'dan, Mino'dan, Nursan'dan, Gülok'tan, Dümeks'ten, Böhler'den, Elba'dan, Pimaş'tan, Merbolin'den, Midil Ziraî Araçlardan, Hastaş Matbaasından, Çatalkaya İto Reks Matbaalarından, Komili'den, EAS'tan, Pirelli, Goodyear'dan, Bayby'den, her işkolundan işçiler yola koyuluyordu. Bir çok yerde barikatlar aşıldı. Kadın işçiler, engelleri aşmada, erkek arkadaşlarından bir adım geri kalmadılar.

Bu arada işçilere ateş açıldı. Ve toprağa düşen üç yiğit işçi. Yaşar Yıldırım, Mustafa Baylan, Mehmet Gıdak, işçi sınıfının mücadele tarihine 15-16 Haziran şehidi olarak geçtiler. 200 kadar da yaralı vardı.

Can pahasına silahın üzerine yürüyen Türkiye proletaryasının Taksim'de tek bir vücut haline gelmesi, burjuvazinin Üsküdar'da vapur seferlerinin kaldırması, Unkapanı ve Galata köprülerinin ^{il)} ~~agması~~ ^(aetmesi) sonucu engellendi.

~~Aynı~~ Aynı gün İstanbul ve Kocaelinde alelacele sıkıyönetim ilan ediliyordu. İşçi sınıfı ve emekçiler üzerinde bir terör dönemi başlıyordu. ~~Egemen~~ Egemen sınıflar 15-16 haziran eylemini gerekçe göstererek işçileri sindirme, yıldırma doğrultusunda ellerinden geleni yaptılar. İşten çıkarmalar, tutuklamalar, işkenceler oldu.

Sıkıyönetime rağmen İstanbul'da, Ankara'da ve ~~İz~~ İzmir'de uzun süre direniş devam etti. İşçiler çalışmayarak veya işi yavaşlatarak kararlılık ve bilinç düzeylerini gösterdiler.

15-16 Haziran eylemi ile Türkiye işçi sınıfı önemli bir aşama kaydetti. <sup>(Anımsanan zenci yündeli yarı devletlilerin genceleştirile-
mesi. mesini engelleyen önemli bir başarı elde etti.)</sup>

Bu eylemle, "Kendiliğinden sınıf" olmaktan, "kendisi için sınıf" olmaya doğru yol aldı. İşçi sınıfımız 15-16 Haziranda hem kendi gücünü gördü. Hem de gücünü bütün sınıf ve katmanlara gösterdi. Türkiye proletaryasının sendikal hak ve özgürlüklerinin gasp edilmesine karşı koyduğu eylem, bilimin, yaşamadan çıkan gerçeklerin geniş kitlelerce öğrenilmesini de sağladı. ^{Ana} Gerçek devrimci gücün işçi sınıfı ve emekçi ~~halk~~ halk olduğu gözler önüne serildi. ~~İşçi sınıfının gerçek dost ve düşmanları 15-16 haziranda koydukları tavırla kendilerini açığa vurdular.~~

Bugün, hakkında övücü söz sarfetmenin ^{niç} suç sayıldığı 15-16 Haziran eylemi Türkiye işçi sınıfına çok şey öğretmiştir. Türkiye işçi sınıfı, ^{15-16 Haziran eylemi tüm sorumlulukları, gerçekliği tüm takvibatlara karşı} ~~15-16 Haziran eylemi tüm sorumlulukları, gerçekliği tüm takvibatlara karşı~~ bugün, aynı mücadele ruhuyla, ^{15-16 Haziran eylemi tüm sorumlulukları, gerçekliği tüm takvibatlara karşı} ~~15-16 Haziran eylemi tüm sorumlulukları, gerçekliği tüm takvibatlara karşı~~ bugünkü ^{öncüde} ~~bugünkü~~ demokratik haklar için Eskişehir mitingine ^{elelenerek} ~~elelenerek~~ hazırlanıyor. İşçi sınıfımızın, ^{öncüde} ~~öncüde~~ mücadele tarihine ^{elelenerek} ~~elelenerek~~ yeni şanlı günler ekleniyor. ^{öncüde} ~~öncüde~~ bekliyor.

17-16 (Tutanağı)

TKP'nin Sesi

Yazı:

(2)

28
22
50

Ayşe 14.15.86
6'

12 Eylül sonra D.D.birbiri ile paralel giden ~~baş~~kinin ve ekonomik yıkımın artmasıyla kadınların üzerindeki yükler daha da ağırlaştı. Toplumsal yaşamın her alanında karşılaştıkları sorunlar daha büyüdü. Yetkililer 1980 yıllarla ilgili verdikleri istatistiklerle bu gerçeği dolaylı yoldan söylemek zorunda kaldılar. * Örneğin 15 bin kadının doğumda ve ~~çok~~ lohusalıkta yaşamını yitirdiğini, 80'li yıllarda 70'li yılların ortalarına göre fuhuşa sürüklenen kadınların sayısında ^{zinde} 180'lik bir artış olduğunu, sigortasız sanayide çalışan kadınların sayısının 600 binin üzerinde olduğu yolunda sayılar veren yetkililer kadınların yaşamındaki bu ~~çok~~ açık, gözle görülür kötüleşmeyi sayılarla anlatıyorlardı.

~~12 Eylül'den sonra insanın her yollu aşağılanması yolunda izlenen~~

Hiçte küçümsenmeyecek sayıda emekçi 12 Eylül rejiminin terör ~~politikası~~ ve ekonomik yıkım politikası sonucu dayanma güçlerini kaybetti. Evet, ~~emekçi kesimlerden~~ çocuklarını satan aileler, kendilerini satan kadınlar, intihar eden işsizler, sinir krizleri sonucu cinayet işleyenler çoğunlukla ^{yoksul} emekçi kesimlerden ve bu olaylar 12 Eylül sonrası basının sıradan haberleri haline geldi. Ama tüm bu olumsuzlukların içinde emekçiler karşı koymanın korkuyu atmanın/yolunu buldular. Hele kadınlar bunu kitapsız kalemsiz sade günlük ~~yaşadıklarıyla~~ yaşantılarında ~~içinde~~ acılar içinde yoğrula yoğrula öğrendiler.

Kasımpaşa
İstanbul/semt pazarının kaldırılma^k ~~ışın~~ istenmesi üzerine harekete geçip polisin üzerine yürüyen, ~~kadınlar~~ "açız" diye bağırان kadınlar, Sungurlarda eşlerinin hak alma savaşımına katılıp fabrika bahçesini işgal eden kadınlar, birleşik Alman ilaç fabrikalarındaki yılmaz grevci kadınlar

lar, altı yıldır soğuk sıcak demeden cezaevlerin görüş kapılarını ~~x~~ ^{kapıları zorlayan} aşındıran, karayollarını kesen, hapishaneleri ~~basan~~, meclise yürüyen, dilekçeler veren, protesto gösterileri ^{düzenleyen} ~~ayapan~~ ~~x~~ tutuklu yakını analar. Üniversite~~lerde~~ baskı ve yasak zincirlerini kırmak için direnişlerin en ön saflarında yer alan genç kızlar... İşte tüm bunlar bezginliği, yenen, istemlerine ulaşmanın etkili eylem biçimlerinden geçtiğini kavrayan kadınlardır.

D.D. Geçtiğimiz hafta içinde İzmir Tekel'de çalışan 5 bin dolayındaki mevsimlik işçi yarısı kesilen ikramiyelerini almayarak protesto gösterisinde bulundular. Direniş kıpırtılarının başlaması üzerine atölyede çok sıkı güvenlik önlemleri alındı kapılarda bekçi sayısı ~~xxxx~~ artırıldı. Sivil güvenlik görevlileri çağrıldı. Bekçilere cop dağıtıldı. Kapılar kapatıldı. Öğle saatinde işçilerin her zaman

çıktıkları kapıdan çıkmaları engellendi. Diğer kapıdan çıkan çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler protesto gösterisini başlattılar. Bir kadan kalabalığın arasında sıyrılarak "20 yıldır burada çalışıyorum. Hiç bir zaman yüzüm gülmedi" diye gazetecilere doğru bağıırıyordu.

Tekel işçilerinin toplu sözleşmede öngörülen ikramiyesi en çok ihtiyaç duydukları bir dönemde, bayram öncesinde kesintiye uğratılıyordu. Toplu sözleşmede ayrıca işveren kreş yaptıırma zorunluluğu da vardı. Ama yerine getirmemiş, "beş bin lira" verelim demiş ve bu istek işçiler tarafından kabul edilmişti. Şimdi bu kreş parasını da vermiyordu. Çocuk paraları 1500 liradan 250 liraya indirilmişti. Tekel 140 liradan sattığı bayfra'yı toplu sözleşme gereği işçilere vermesi gerekirken, sigara yerine 40 lira veriyordu. ~~İşçilerin~~ Bir kamu sektörü çalışanı olan işçilerin karşısında devlet vardı, onun hükümeti ve hükümetin başı Özal. İşçilerin "Özal istifa" diye bağıırıışları bu

kesin ^{ülkeyi} sorunlarının/çözümünün ancak ve ancak tüm ~~hükümeti~~ bir "şantiye"ye değil, bir viraneye çeviren hükümetin alaşağı edilmesiyle olanaklı v ardıklarını gösteriyor. olduğunun ~~gösteren belgeleri~~ bilincine ~~varmakla ilgili göstergeydi~~ kadınların çoğunlukta olduğu Geçtiğimiz günlerde D.D./ikinci bir protesto ~~aklı~~ olayı ~~uyandırdı~~ ~~kuvvetlenmesi~~ & Fatih Çarşamba pazarının kurulmasının yasaklanması üzerine yaşandı. Bayram öncesi pazarda görece ucuz alışverişe koşan Fatih belediyesince kadınlar pazarın kurulmasını yasaklandığını görünce pazar esnafı ile direnişe geçtiler. "Bu bize de darbedir" diyordu kadınlar belediye zabıta-larına "Siz bizim nasıl geçindığımızı biliyor musunuz?" Fatih belediye- si önünde toplanan ellerinde ekmek ve bayraklarla kadınlar "Pazarlar, ekmeğimiz, namusumuzdur", "Pazar bizim hakkımız söke söke alırız" slogan- larını haykırıyorlardı. ~~kimisi~~ Öfkeli halk karşısında paniğe kapılan yetkililer kalabalığın önüne çevvik kuvvetlerini yığdılar. ~~kimisi~~ genel İstanbul emniyet müdürü yardımcısı halkı sakinleşmeye çağırıyor, megefon-

tehditler yağdırıyordu.

Pazarıcı esnafı belediye zabıtasının kapattığı caddede yeniden ²zengahını açıp satışa başlayınca, Fatih belediyesine ait kamyonlar ve motorlu taşıtlar pazar kurulan caddeye sokularak esnafın satış yapmasını engellemek istedi. Ancak kadınlar sokağın önünde bir duvar oluşturdular, taşıtların ilerlemesini durdurdular.

D.D. emekçi yığınların gerçekleştirdiği yığinsal eylemlerde, protesto gösterilerinde emekçi kadınlar~~ın~~ korkusuzca öne atılarak boşalan filelerin, kaynamayan tencelerin, evlat acısının hesabını soruyorlar. ~~Kadınlar~~ın~~ her geçen gün~~ Ve bu hesabı kimden ve nasıl soracaklarının yönetmelerini de çok ~~iyi~~ güzel bulup çıkarıyorlar. Bunu acılar içinde yoğrula yoğrula öğrendiler. ^{Kadınlarımız} ~~Şimdi onlar~~ demokrasi ^{Savazımızın} ~~sephesinin~~ büyük bir moral ve güç kaynağıdır.